

Γεράσιμος απο την σοίμαιρο και πουλυ και ξαιπουλλοί το αὐτο πράγμα στᾶς χώρας του ανοθε παπα και τοίς πρεζβυτέρας μαι γύς και δέτρου και μαι πασα του δικαϊώμα δια ρ. 9 νουμαιρο δια ρεάλια ενεα και καρτα τρύα καθος τω ετήμυσεν ω Γεόργνος Μπέλυωτής και Μανόλυς Βασηλούς, ω δε ανοθε παπα κύρ Γεράσημος και ω μαιγα Γεώργνος απο το αὐτο πράγμα πλλέω κανενα δηκαιωμα να μην έχου μονου να ύνε στυν εξουσία τον ανοθε αγορα σταδο και τον δηαδοχο τος να το καμου εὸς θελου και βούλοντε ωσ αγορα και πράγμα εδηκό τος και αν ηθελε εβρεθή κανενα γγκέρο η ξένος ὕ εδηκος να δηασήσοι τον ανοθε αγοραστυ υ τους κλυρονόμους του ηποσχετε ω ανοθε πουλυτής αφτος και τα καλα του και υ κλληρονομυ του να τον ετεφετερου σε πασα κρύση, ὠθεν σε ωλα τα ανοθε εμνα και τα δήο μαιρυν κοτεταρζμαίνη και αναπαμένη ἡς πενα και κοτανα της αφετηάς του κατα καιρου εβρεθέτος ρ. 5 νουμαιρο πετε ω αλυλογύσας να τα ζυμόνετε και παλυ ὕ παρουσα να έχυ το βεβεο ...».

310

1670-1835. Ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Σκόπελος.

Κ. Καλλιανός, *Αρχείο της κήσου Σκοπέλου*, Σκόπελος 1999, σ. 7-25, 41.

311

1671. Διαθήκη. Κύθηρα.

Χρύσα Μαλτέζου, «Πρόσφυγες από την Κρήτη στα Κύθηρα», *ΕΕΒΣ* 39-40 (1972-1973), σ. 524-526 (= Μαλτέζου, *Βενετική παρουσία στα Κύθηρα*, αρ. Ε).

1671, 1 Σεπτεμβρίου

«... † Ἐπειδή και οὐδεις τῶν ἀνθρώπων πόποτε τὸν ἄωρον και ἐφνήδιον θάνατον νὰ ἐνόησε και νὰ εἶδε τὴν ὄραν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς κατα τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον τὸν λέγοντα οὕτως και ἐφνήδιος ἐφ' ἡμᾶς ἐπιστῆ ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη και πάλιν οὐκ ἤδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὄραν ἐν ἧ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχετε, τοῦτω εἰς νοῦν βαλλόμενος και ἐγὼ Κάλλιστος ἱερομόναχος, ὁ κατα κόσμον Γλυγορόπουλος, υἱὸς τοῦ ποτὲ λαμπρωεὐγενεστάτου κυροῦ Μαρίνου ἀπὸ τὴν περιφημον και περιβόητον Κρήτην, ἐθέμισα νὰ γράψω τὴν παροῦσα διαθήκην και ὑστερήν μου θέλησιν, ἡ ὁποία θέλω νὰ εἶναι βέβαια και ἀνέποπτη, παρακαλῶντας τὴν ὑφιλοτάτην μας ἀφεντιὰ νὰ μὴν βάλῃ χέρι εἰς ὅτι ἐγὼ εἰς τὴν παροῦσαν μου θέλω ὀρδιναίση. Μέλλωντας το λοιπὸν τὴν πολυποθητόν μου, τὴν πολλὴν πεφηλημένην μου, τὴν πολλὴν στένακτον, τὴν πολλὴν ὀρκητον, τὴν πολλὴν τάραχον, τὴν πολλὴν αἰχμάλωτον και τέλος πάντων τὴν ὑπὸ τῶν ἀθέων ἀγαρινῶν κυριευθεῖσαν, τὴν ταλαίπορον λέγω Κρήτην, τὴν τῶν παλαιῶν θεῶν πατρίδα κατα ἔλληνας και ἐμοῦ κατα Χριστὸν εἰς νοῦν βαλλόμενος τὴν ὀδηποριάν αὐτῆς νὰ κάμω και τὸν ἄωρον θάνατον φοβούμενος μήπως και ἐφνήδιος ἔλθῃ και ἀρπάσῃ με και ἡ ἀμαρτωλὴ μου ψυχῆ μὴν εἰ ἀδιόρθοτος, ἐν πρώτοις λοιπὸν παρακαλῶ

τὸν οἰκτῆρμονα Κύριον, τὸν φιλόφρονον, τὸν εὖσπλαγγνον, τὸν ἐξαγοράσαντα ἡμᾶς πάντας ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πονηροῦ διαβόλου, ἵνα ἔχει ἔλεος τῇ ταπεινῇ μου ψυχῇ, τοῖς δὲ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς τὴν τελείαν συγχώρησιν ζητῶ, ὡς καὶ ἐγὼ αὐτοῖς ἀφίνω, νὰ εἶναι συγχωρημένοι παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ ἐξ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτολοῦ ἱερομονάχου.

Ἀκόμη θέλω καὶ ἀφίνω τοῦ λαμπροεὐγενεστάτου κυροῦ Γεωργίου, τοῦ πολλά μου ἠγαπημένου ἀδελφοῦ, τὸ εὐαγγέλιόν μου τὸ ἀργυρὸν καὶ παρακαλῶτονε νὰ μὴν το πουλήσῃ, μὰ νὰ τὸ ἔχει εἰς ταῖς ἑορταῖς ὅπου θέλει κάμει νὰ μοῦ ἐνθυμᾶται. Ἀκομὴ ὅτι ἐκεῖνος ἐξόδιασε καὶ ἠκαμέ μου, νὰ μπορεῖ νὰ τὰ παίρῃ χωρὶς καμίαν προτενσιὸ εἰς ἐκεῖνα τὰ πράματα τῶν ἄλλων μου ἀδελφῶν. Ἀκομὴ ἀφίνω τοῦ ἄνοθεν ἀφέντη Ντζόρτζη τὸ ἐσταυρωμένον μου τὸν κονφαλὸ μὲ τὰ καπιτέλα του. Ἀκόμη τὸ τρίκορφόν μου ὅπου ἐγόρασα καὶ τὰ δύο μου οἰκονίσματα, τοὺς πατέρες καὶ ἀγίους δέκα, διὰ νὰ κάνῃ τὴν ἑορτὴν τος, καθὼς ἐγὼ τὸν ἔταξα ὅταν δὲν ἐμπόργιε καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τος νὰ με μνημονεύωσι καὶ ἐμένα, διατὶ πολλὰ εἰς τὴν ζωὴν μου ἀγάπου τοὺς ἀγίους καὶ τὸν ἑορταστὴν τος.

Ἀκομὴ ἀφίνω τῆς ἠγαπημένης μου ἀδελφῆς, τῆς κεραῆς Κατερίνας, τὸ θυμιατόν μου τὸ ἀργυρὸν ...

Ἀκομὴ ἀφίνω τοῦ ἠγαπημένου μου ἀδελφοῦ ἀφέντη Μάρκου τὸ συγλέτο μου τὸ ἀργυρὸ μὲ τὸν σταυρὸν καὶ φωτιστήρι ἀργυρὰ, νὰ μου ἐνθυμᾶται ...

Ἀκομὴ ἀφίνω τοῦ ἀφέντη τοῦ Ντζόρτζη τὰ ἅγια λιβάνια ὅπου ἔχω ὅλα. Ἀφίνω τοῦ Νικολὸ τοῦ φιλιότσο μου τοῦ σφακιανοῦ τὸ καλῆτερον μου ἀποστέλιον καὶ ἓνα ὁρολόγι καὶ τοῦ ἀφίνω τοῦ συντέκνου μου τοῦ παπᾶ Χορτάτση ἓνα ὁρολόγι, ἐκεῖνο τὸ μαυροχρῶσον καὶ μίαν λειτουργίαν γρεκολατίνα καὶ μίαν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου καὶ τὸ μικρόν μου πεντηκοστάρι, διὰ νὰ μὲ μνημονεύει. Ἀφίνω καὶ τῆς κεραῆς κονιάδας μου ἓνα ἕνα ἄνθος μωσταντινάτο λακουδάτω νὰ μοῦ ἐνθυμᾶται καὶ μίαν κούπα, λεγόμενὴ φάλλουρι καὶ τὰ δύο μαχεύγια τὰ κομπάνια, ὅπου μοῦ ἐγάρισασι σποῦ κατέχη ἡ κερά Κατερίνα.

Ἀκομὴ ἀφίνω τῆς κεραῆς μου τῆς πολλά μου ἠγαπημένης μάνας τῆς καλῆτερά μου ἀλαγογῆ, τὰ ἱερὰ μεταξοτά, νὰ εἶναι νικοκερὰ νὰ τα αἰδῇ ὅπου θέλει νὰ τὴν μνημονεύουσι καὶ αὐτήν καὶ ἐμένα διὰ θεὸν καὶ ψυχικήν σωτηρίαν καὶ οὕτως θέλω νὰ εἶναι καὶ νὰ μένῃ ἀνέποπτη ἢ παροῦσα μου ...».

311α

1671. Διοικητικὸ ἐγγράφο. Κύθηρα.

Μαρία Πατραμάνη, «Λιμοὶ καὶ λοιμοὶ στὰ Κύθηρα. Ἡ στάσις τῶν βενετικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ πληθυσμοῦ (16ος-18ος αἰ.)», στον τόμο Ἄνθη Χαρίτων, σ. 606, αρ. 5.

311β

1671. Αἴτησις τοῦ λαοῦ τῶν Κυθῆρων πρὸς τὴν βενετικὴν διοίκησιν γιὰ επισιτιστικὴ βοήθεια. Βενετία, Κύθηρα.

Ι. Ψάρας, «Πείνα στα Κύθηρα (1666-1673)», *Ἑλληνικά* 38 (1987), σ. 77-79.